

Zawartość opracowania:

1. Część ogólna
2. Opis techniczny
3. Obliczenia techniczne + uwagi
4. Rysunki:

Nr E1	– schemat zasilania.
Nr E2	– plan instalacji wewnętrznych.
Nr E3	– plan instalacji odgromowej

Część ogólna.

1.1. Uwagi wstępne.

Opracowanie obejmuje projekt budowlany instalacji elektrycznych – budynek wielofunkcyjny służący do obsługi boiska – „ORLIK” w m. Wola Kopcowa na dz. 257 .

Inwestor : Urząd Gminy Masłów ul. Spokojna 2 , 26-001 Masłów

1.2. Podstawa opracowania.

1. Zlecenie i uzgodnienia z Inwestorem.
2. Rysunki budowlane, dane branżowe.
3. Wizja lokalna.
4. Przepisy, normy i literatura techniczna.

1.3. Zakres opracowania.

1. Dane energetyczne.
2. Uwagi ogólne o dostawie energii.
3. Instalacje elektryczne dla projektowanego budynku
4. Instalacja odgromowa

1.4. Dane energetyczne.

1. Miejsce przyłączenia: linia kablowa NN zasilanej ze stacji transformatorowej 865 Wola Kopcowa.
2. Pomiar energii bezpośredni 3-fazowy – zamontowany w szafie pomiarowej ZL w linii ogrodzenia.
3. Moc przyłączeniowa /dla całego obiektu/ $P_p = 40,0 \text{ kW}$.
4. Dodatkowa ochrona od porażeń – zerowanie i wyłączniki przeciwporażeniowe różnicowoprądowe.
5. Układ pracy sieci niskiego napięcia oraz instalacji wewnętrznych - TN-C.

Dane dla projektowanego budynku

1. Zasilanie obiektu ze złącza pomiarowego wg odrębnego opracowania
2. Moc zainstalowana $P_i = 20,0 \text{ kW}$.
3. Współczynnik zapotrzebowania $k_z = 0,6$.
4. Moc szczytowa $P_s = 12,0 \text{ kW}$.

Opis techniczny.

2.1 Wewnętrzne linie zasilające, rozdzielnice i tablice elektryczne.

- Zasilanie w energię elektryczną – oddzielne opracowanie.
- Tablice – obudowy oraz osprzęt wg systemu f-my Legrand, Moeller, Schrack lub podobne
- W tablicy TG zainstalować komplet ograniczników przepięć.
- Tablice wykonać zgodnie z rysunkiem nr E1

2.2   Instalacja oświetleniowa.

Projektowana do wykonania przewodami typu YDYpżo 3x1.5mm², układanymi pod tynkiem. Przyjęto osprzęt wtynkowy (puszki rozgałęźne i końcowe). Łączniki instalować na wysokości 1.4 m. Wybór opraw oświetleniowych pozostawia się do decyzji inwestora. Należy pamiętać aby w pomieszczeniach wilgotnych stosować oprawy oraz osprzęt hermetyczny. Zasilanie obwodów oświetleniowych 3-przewodowe (L, N, PE). Sterowanie oświetleniem łącznikami pojedynczymi, świecznikowym lub schodowymi.

2.3   Instalacja gniazd wtykowych 230 V.

Projektowana jest do wykonania przewodem YDYpżo 3x2.5mm² układanym jak w instalacji oświetleniowej. Gniazda instalować w miejscach dogodnych dla użytkowników na wys. 0.3m. Gniazda wtynkowe zwykle i szczelne instalowane p/t (wg rysunków). Instalacja 3-przewodowa (L, N, PE).

2.4   Instalacja ochrony od porażeń.

Żyły PEN zasilającej linii kablowej NN w złączu pomiarowym rozdzielić na N i PE, miejsce rozdziálu skutecznie uziemić przez przyłączenie do uziomu otokowego instalacji odgromowej. Projektowane instalacje wewnętrzne w układzie TN-S. Instalację dla napięcia wyższego niż 50 V - wykonać jako 3-przewodową i 5-przewodową (przewód fazowy L lub L1, L2, L3, przewód neutralny N i ochronny PE).

Ponadto w tablicy rozdzielczej stosuje się wyłączniki różnicowo-prądowe (jako dodatkowy system ochrony od porażeń prądem elektrycznym) oraz wyłączniki instalacyjne przetężeniowe i nadmiarowoprądowe, chroniące instalację od przeciążeń i zwarc. Ochrona dodatkowa przed dotykiem pośrednim zapewniona zostanie poprzez zastosowanie samoczynnego wyłączenia zasilania. Dla prawidłowego zrealizowania samoczynnego wyłączenia w układzie TN-S należy:

- wszystkie części przewodzące dostępne instalacji przyłączyć do uziemionego przewodu ochronnego PE,
- miejsce połączenia przewodu PE i N skutecznie uziemić.

Samoczynne wyłączenie zasilania powinien zapewnić (w każdym miejscu instalacji) odpowiedni prąd zwarciovowy powstały w przypadku zwarcia pomiędzy przewodem fazowym i przewodem ochronnym lub częścią przewodzącą dostępną.

2.5   Instalacja odgromowa.

Zwody na dachu wykonać jako niskie prętami stalowymi DFe/Zn 8mm na wspornikach gąsiorowych. Do zwodów na dachu przyłączyć zwody na kominach (wsporniki kotwione), konstrukcje metalowe itp.

Zwody pionowe, przewody odprowadzające Dfe/Zn 8mm w RL20 układać w bruzdach ścian zewnętrznych, pod elewacją. Zwraca się uwagę na odpowiednie (łagodne) przejście zwodów z dachu na ścianę. Przy odległościach od wejść mniejszych niż 2m - prowadzić w rurach winidurowych o łącznej grubości ścianki min. 5 mm.

Złącza kontrolne instalować w studzienkach kontrolnych montowanych w poziomie chodników, trawników, przy ścianie budynku. Rury i rynny deszczowe (metalowe) łączyć do zwodów w dolnym i

górnym punkcie uchwytami typowymi.

Uziom otokowy z płaskownika stalowego ocynkowanego 30x4 mm ułożyć wokół budynku przy ławach fundamentowych. Zbrojenie ław fundamentowych połączyć z uziomem otokowym płaskownikiem stalowym ocynkowanym 25x4 mm.

Do uziomu otokowego przyłączyć rury metalowe uzbrojenia podziemnego - obejmami.

2.6 **Uwagi końcowe.**

1. Całość prac wykonać bardzo starannie, zgodnie z obowiązującymi przepisami, normami i uwagami niniejszej dokumentacji.

2. Użyte do realizacji wyroby budowlane, instalacyjne i urządzenia powinny być dopuszczone do stosowania w budownictwie w trybie określonym rozporządzeniem MGPIB z dn. 19.12.1994r. w sprawie aprobat i kryteriów technicznych dotyczących wyrobów budowlanych (Dz. U. Nr 10 z dnia 8.02.1995r.).

Obliczenia techniczne.

3.1 Bilans mocy.

$U_n = 230/400V$, 50Hz

moc zainstalowana:	$P_i = 20,0 \text{ kW}$
współczynnik mocy:	$\cos \phi = 0,93$
współczynnik jednoczesności	$k_j = 0.6$
moc szczytowa	$P_s = 12,0 \text{ kW}$
moc przyłączeniowa wg. RZE	$P_p = 12,0 \text{ kW}$

$$I_{obl} = \frac{P_s [W]}{\sqrt{3} \cdot U_n [V] \cdot \cos \phi}$$

$$I_{obl} = \frac{12000}{\sqrt{3} \cdot 400 \cdot 0,93} = 18,6 [A]$$

3.2 Sprawdzenie spadku napięcia dla projektowanego kabla

Przy obliczeniach spadku napięcia korzystano ze wzoru:

$$\Delta U \% = \frac{P_s \cdot L}{\gamma \cdot S \cdot U_n^2} \cdot 10^5$$

P_s - moc obliczeniowa (szczytowa) rozdzielnicy, odbiornika w [kW]

L - długość obwodu [m]

γ - przewodność kabla (przewodu) w [$m/\Omega \cdot mm^2$], dla : Cu-54

U_n - międzyprzewodowe znamionowe napięcie sieci [V]

$$\Delta U \% = \frac{12,0 \cdot 20}{54 \cdot 10 \cdot 400^2} \cdot 10^5 = 0,28\%$$

3.3 Sprawdzenie dobranych zabezpieczeń dla wewnętrznej linii zasilającej tablicę TG

YKYżo 5x10mm²

I_{obl}	prąd obliczeniowy w obwodzie elektrycznym	18,6 A
I_n	prąd znamionowy urządzenia zabezpieczającego	25 A
I_z	obciążalność prądowa długotrwała przewodu dobrana wg normy (PN-IEC 60364-1:2000) dla warunków: temperatura otoczenia $t_o = +30^\circ$, dopuszczalna temperatura żyły przewodu $+70^\circ C$.	52 A
I_2	prąd zadziałania urządzenia zabezpieczającego w określonym czasie	40 A

Zgodnie z normą (PN-IEC 60364-4-43:1999) zabezpieczenie powinno spełniać warunki:

$$I_{obl} \leq I_n \leq I_z$$

$$I_2 \leq 1,45 I_z$$

Po podstawieniu danych otrzymujemy:

$$18,6 \leq 25 \leq 52 - \text{warunek spełniony}$$

$$40 \leq 1,45 \cdot 52 \leq 75,4 - \text{warunek spełniony}$$

3.4 Obliczenia dla wyłączników różnicowo-prądowych.

Zgodnie z Rozp. Min. Przem. z dn. 8.10.1990 r. (Dz. U. nr 81) poz. 4 § 29. warunek skuteczności ochrony od porażeń przy stosowaniu wyłączników różnicowo-prądowych oraz wg. PBUE z 97 r. (projekt):

$$R_A \times I_A \leq U_1$$

R_A - rezystancja uziemienia części przewodzących w Ω .

$$I_A = k \times I_{\Delta N}$$

$k = 1.2$ wg. tab. 3, poz. 4,

$U_1 = 50 \text{ V}$ - wg. tab. 1 - wartość napięcia bezpiecznego,

$I_{\Delta N}$ - wyzwalający prąd różnicowy.

Dla $I_{\Delta N} = 0.03 \text{ A}$ - $R_A \leq 1389 \Omega$.

Dla $I_{\Delta N} = 0.3 \text{ A}$ - $R_A \leq 138.9 \Omega$.

3.5 Obliczenia oświetlenia.

- Natężenie oświetlenia przyjęto wg normy PN-EN 12464-1 listopad 2004.

Projektował:

mgr inż. Jarosław Kolera KL-214/93

